

Творити добро

«Особливу увагу ми приділяємо юридичній підтримці гуманітарних напрямів, частиною яких є наша компанія»

АКЦЕНТУЄ СВІТЛАНА РОМАНОВА, ДИРЕКТОР ІЗ ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ГРУПИ «МЕТІНВЕСТ»

— Які питання формують наразі порядок денний юридичної служби «Метінвесту», яких змін зазнав звичайний юридичний супровід бізнес-процесів через війну?

— З початком повномасштабного вторгнення бізнес групи «Метінвест» зазнав значних пертурбацій і зіткнувся з низкою нових викликів. Пошкодження і втрата наших активів, різкі зміни структури та географії продажів і закупівель, необхідність швидкого переформатування логістики, обмеження у банківській та фінансовій сферах, посилені санкційний режим — це лише деякі з них.

Тому очікувано в перші місяці війни у фокусі нашої першочергової уваги опинилися питання форс-мажорів, розірвання і зміни договорів, повернення авансів, укладання нетипових договорів із новими для бізнесу умовами. Одночасно змінився масштаб і характер комплаєнс-ризиків, що призвело до необхідності докорінно оновити підходи до перевірки наших контрагентів. Так, окрім наявності санкцій проти учасників угоди, «Метінвест» детально вивчає корпоративну і бізнес-пов'язаність контрагента/ угоди з РФ та РБ, наявність відкритих кримінальних проваджень, реєстрацію бізнесу на тимчасово окупованих територіях, а також включення до переліку спонсорів війни, який веде НАЗК.

На жаль, війна змусила нас вирішувати й питання організації трудових відносин із працівниками на нових умовах. Емоційно складними були звільнення працівників, які зникли безвісти або загинули, а також тих, про кого взагалі відсутня будь-яка інформація. У тренді як минулого, так і поточного року — питання мобілізації та проходження служби в територіальній обороні, військовий облік.

Так само, як і в 2022 році, ми продовжуємо вести активну роботу щодо фіксації збитків, завданих бізнесу групи воєнними злочинами. Наразі оформлено 1894 акти фіксації, правоохоронні органи розслідують понад 80 злочинів за статтями 437, 438 КК України, заявниками та потерпілими в яких є 30 компаній групи, проти РФ подано 27 позовів у ЄСПЛ і 2 заяви про ініціювання міжнародних інвестиційних арбітражів.

На сьогодні ми дедалі частіше повертаємось до тих питань, які були в мирний час: до супроводу освітнього процесу університету «Метінвест Політехніка», впровадження кадрового електронного документообігу, організації професійного навчання тощо.

— Невіддільною частиною бізнесу зараз є підтримка волонтерських та гуманітарних ініціатив. Що у цій сфері робить «Метінвест» і ваша юрслужба?

— Особливу увагу ми приділяємо юридичній підтримці гуманітарних напрямів,

СВІТЛАНА РОМАНОВА

Закінчила Інститут міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка в 1999 році, має ступінь LL.M. Юридичного коледжу Університету Айови (США). З 2012 року очолює юридичну службу групи «Метінвест». До того була партнером київського офісу Baker McKenzie, а також працювала в Cargill Inc. (США). Протягом останніх п'яти років посідає провідне місце в рейтингу найкращих корпоративних юристів України.

частиною яких є наша компанія: ініціативам із мілітарної допомоги ЗСУ «Сталевий фронт» Ріната Ахметова, проекту гуманітарної допомоги населенню і підтримки ветеранів «Рятуємо життя», проекту для допомоги захисникам Маріуполя «Серце Азовстали» Ріната Ахметова, а також ініціативі щодо відродження міста Марії Mariupol.Reborn.

Загалом від початку війни група «Метінвест» спрямувала на підтримку України вже 4,2 млрд гривень, із яких понад 2 млрд гривень — це допомога ЗСУ. Компанія передала 150 000 бронешитів, 25 000 касок і шоломів, 80 000 протитанкових ізнаків, 31 500 турнікетів, 1 500 дронів, 2 000 тепловізорів, 500 автівок і 300 спеціальних мобільних укриттів. «Метінвест» підготував 6 000 місць тимчасового прихистку для вимушених переселенців, надав допомогу 500 000 постраждалим мирним, постачив 4 200 тонн продуктів і речей першої потреби.

Усі ці ініціативи потребували суттєвої юридичної підтримки, яку ми надавали і продовжуємо надавати заради наближення нашої спільної перемоги.

— Минулого року ви розповідали про реорганізацію юрслужби групи. Це було рішення, продиктоване війною? Як оцінюєте рік роботи в такому форматі?

— Насправді за всі роки моєї роботи, мабуть, не було періоду, коли б ми не шукали шляхів до подальшого вдосконалення юридичної служби групи «Метінвест». І наші плани на 2022 рік не були винятком — ми прагнули зробити оцінку ефективності роботи наших регіональних центрів обслуговування і подумати над подальшими кроками для поліпшення нашої роботи. Війна вплинула на наші плани, але не скасувала їх. Втрата контролю над Маріуполем, необхідність евакуації та реінтеграції більш ніж 60 маріупольських юристів, а також розпорошення персоналу по Україні та за кордоном змусила нас піти на створення єдиного віртуального центру юридичного обслуговування.

Ідея, яка втілювалася на тлі війни та остраху перед подальшими змінами й невизначеністю, виявилася правильною. Ми зробили головне, що ми всі повинні робити у війну, — ми об'єдналися, відмовившись від географічних і юридичних прив'язок, згуртувалися навколо єдиної цілі — вижити попри все, підтримати наші підприємства і наших людей. Це допомогло сфокусувати увагу і більш ефективно керувати юридичною службою, вибудувавши єдину впорядковану вертикаль.

Таке об'єднання дало нам змогу посилити наявні практики та впровадити більш вузькі спеціалізації: відбувся розподіл між адміністративним і господарським/загальним судочинством, з'явилося більш чітке розгалуження напрямів у договірній роботі, була виділена в окремі підрозділи робота у сфері трудового законодавства, а також експертиза з відпрацювання внутрішніх регулятивних і розпорядчих документів.

Не в останню чергу нова модель дала нам можливість налагодити якісне обслуговування нашого банку землі й нерухомості та розбудувати операційну гілку функції комплаєнсу. Такий підхід до організації роботи в умовах війни довів свою ефективність, згуртував юридичну службу групи «Метінвест» і дав змогу фокусуватися на проблемах бізнесу, розвиваючи унікальну експертизу в багатьох нових напрямках роботи.

— У чому ще бачите потенціал для підвищення ефективності юридичної функції загалом? Чи є певні напрацювання, ноу-хау?

— Насправді ідей безліч, від очевидних про поглиблення автоматизації та цифровізації в нашій роботі до більш неочевидних і глибинних, таких як, наприклад,

переосмислення підходів до лідерства і роботи з людьми в командах.

Ми всі звикли шукати потенціал для підвищення ефективності нашої роботи виключно на зовнішньому периметрі — змінювати структури, підпорядкованість, впроваджувати нові процеси, алгоритми дій, шаблони. Це все, безперечно, дуже важливо, але наразі, на мою думку, більш важливою стає робота на внутрішньому периметрі — з емоціями, настроєм і мотивацією людей.

Думаю, що наш наступний етап — у пошуку можливостей окремо взятої людини і в поєднанні з іншими людьми. Це вимагає багато особистого ресурсу, сил і терпіння керівника, а також сміливих, непересічних і подекуди ризикованих управлінських рішень, але я впевнена, результат того вартий. І все це, звісно, неможливо без ґрунтовного переосмислення суті та найважливіших складових частин нашої професії в умовах сьогодення, і як результат, — нашої колективної та індивідуальної ролі у великій команді групи «Метінвест».

— Які рішення дають можливість тримати команду в тонусі, мотивувати, забезпечувати work-life balance (наскільки це можливо під час війни)? Що надихає вас особисто?

— По-перше, треба не лише розуміти, що світ і все в ньому змінюється, але й приймати ці зміни, адаптуючись до них швидко та ефективно. Невизначеність і криза лідерства вимагають зміщення управлінського фокусу зі «співробітника» на «людину» зі всім її «людським». Саме тому розуміння потреб не лише бізнесу, але й окремо взятої людини є шляхом до побудови міцної команди.

Сьогодні запит абсолютної більшості людей спрямований на формування відчуття стабільності, підтвердження власної цінності та потреби, знаходження сенсів у роботі й житті. Відповіддю на цей щораз більший запит повинно стати надання більшої свободи та повноважень, можливості проявляти і втілювати власні ініціативи, забезпечення доступності та підтримки колег і керівника. Для всього цього необхідно багато говорити про все, що нас турбує, обговорювати думки та ідеї, і що важливо, — втілювати їх у життя. І тут немає значущих і незначущих задумів, головне — не відкладати їх на потім. Саме тому юристи групи «Метінвест» не лише працюють разом, але й разом реалізують свої ідеї поза роботою — від майстер-класу з приготування курки в соусі теріякі до походу в театр і організації екскурсії промисловими об'єктами Кривого Рогу. Бути разом і відчувати це навіть на відстані — те, що надихає кожного з нас, що робить усіх нас командою #MetinvestLegal.